

Päijät-Hämeen liitto
PL 50
15111 LAHTI

Hartolan kunnan lausunto Maakuntaohjelman 2026-2029 luonnoksesta

Hartolan kunta kiittää mahdollisuudesta lausua Päijät-Hämeen maakuntaohjelma 2026-2029 -luonnoksesta. Haluamme nostaa esiin seuraavat huomiot:

- 4.1.1. Rohkeita TKI-tekoja

Yksi Päijät-Hämeen maakuntastrategia 2050+ tärkeimmistä tavoitteista on TKI-resurssien viisinkertaistaminen. Maakuntaohjelma ei nosta tätä tavoitetta esiin riittävästi, kun strategian ensimmäisen nelivuotiskauden aikana pitäisi TKI-rahoitus saada vähintäänkin kaksinkertaistettua. Tämä vaatii vahvaa edunvalvontaa ja päämäärätietoista vaikuttamista. Maakuntaohjelman luonnoksessa esitetyt toimenpiteet eivät ole vielä Hartolan kunnan näkemyksen mukaan varsinaisesti rohkeita tekoja, vaan maltillista kehittämistyötä. TKI-resurssien kasvu vaatii uudenlaista ajattelua, verkostoitumista ja myös riskinottoa. Kunnianhimon tasoa on siis kasvatettava, mikäli tavoitteeseen halutaan päästä.

- 4.2.2 Puhdas luonto mahdollistaa kestävä tuotannon

Ensimmäisessä toimenpiteessä puhutaan uudistavasta maataloudesta, kun Hartolan kunnan näkökulmasta olisi parempi puhua kestävästä maa- ja metsätaloudesta, joka huomioi myös toiminnan taloudellisen kestävyuden. Maa- ja metsätalous on yksi maakunnan merkittävimmistä toimialoista ja sen toimintaedellytyksistä on pidettävä huolta.

- 4.3.3. Sujuvin ja yhteisöllisin arki Suomessa

Ensimmäisessä toimenpiteessä nostetaan esille saavutettavat palvelut. Hartolan kunnan näkemyksen mukaan pitäisi puhua saavutettavista ja toimivista lähipalveluista. Tämä on erityisen tärkeää maakunnan pohjoisen osan pienissä kunnissa, joissa ikärakenne, puuttuva julkinen liikenne ja etäisyydet edellyttävät toimivia lähipalveluja, jotta tavoitteet yhteisöllisyydestä, turvallisuudesta ja sujuvasta arjesta saadaan toteutettua.

- 9. Maakuntakaavan toimenpiteet ja yhteys maakuntaohjelmaan

Kohdassa ”Luontoposiitivisuus ja ekologinen verkosto” nostetaan esille suojelualueiden laajentaminen, viherrakenteen säilyttäminen ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Nämä on kuitenkin tärkeä myös yhteensovittaa rakennettuun ympäristöön ja elinvoiman vahvistamisen tavoitteisiin. Energiantuotanto, teollisuus ja liikenneinfra ovat kaikki myös elinvoimaisen maakunnan peruspilareita. Luontoposiitivisuus ei saa merkitä vastakkainasettelua tiukan luonnonsuojelun ja elinkeinojen edistämisen välillä. Maakunnassa puhdasta luontoa riittää ja siksi olisi tässä kohdassa syytä painottaa myös rakennetun ympäristön ja elinvoiman edistämisen huomiointia osana kokonaisuutta.

Kohdassa "Kulttuuriympäristöjen ja vetovoima-alueiden vahvistaminen" todetaan, että maakuntakaava turvaa kulttuurihistoriallisesti arvokkaita alueita, maisemia ja rakennusperintöä. Tämä on tärkeää, mutta kynnys suojeluun pitää olla riittävän korkealla. On syytä muistaa, että monissa kunnissa on välttämätöntä luopua useista kiinteistöistä lähitulevaisuudessa, eikä esimerkiksi rakennuskannan purkamista tai järkevää elinvoiman kehittämistä tule estää tarpeettomilla suojelupäätöksillä. Kulttuurihistoriallinen merkittävyys ei automaattisesti saa johtaa suojeluun, vaan asiaa on tarkasteltava myös tarkoituksenmukaisuuden näkökulmasta.

- **Maakuntaohjelman toteutus ja seuranta**

Maakuntaohjelman tavoitteille on määritetty omat seurantamittarinsa, mutta ei ole määritelty mitä näistä mittareista seurataan. Onko jossain mittareissa mahdollista asettaa numeerista tavoitetta, vai onko jokaisessa mittarissa seuranta vain siinä, mihin suuntaan tarkasteluajanjaksolla mittarin indikaattoritieto kehittyy ja tämän jälkeen laadullisesti arvioidaan, että onko toteuma ollut oikeansuuntaista ja riittävää. Seurantamittareiden osalta toivotaan siis hieman tarkennusta ja kannustamme myös selkeiden määrällisten tavoitteiden asettamiseen.

Hartolassa 13.10.2025

Hartolan kunnanhallitus